

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izveniši ponedeljke in dneve po praznicah, ter voja po pošti prejemani za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrta leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrta leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrta leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrta leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemani za četrta leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrstopenne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se svoje izkazujejo. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Frane Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištvo, na katero naj se blagovoljko pošiljati naročila, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami.

Carigrad 20. januarja. Turški odposlanci so bili predvčeranjem v Hermanliju od ruskega generala sprejeti, kateri jih je vodil v glavni stan. Misli se, da bodo ti vse storili, da se vojskovanje neha. Bežanje ljudij semkaj je vedno bolj velikanško. **Mehemet Ali je s posadko adrijanopoljsko proti Kirlikisi odmarširal.** Pred odhodom iz Adrijanopolja so Turki požgali vse zaloge, municijsko zakladišče pa v zrak spustili.

Carigrad 19. januarja. Po telegramu iz Adrijanopolja so Turki popustili svoj namen, braniti Adrijanopolj. Oni so svoje kanone in vojsko vzmaknili nazaj. Generalni guverner je zapustil Adrijanopolj in ostavil tam le 72 žandarmov za vzdržanje javne varnosti, dokler Rusi ne pridejo. Naredbe so storjene, da bodo mogli ostavljeni žandarji, kadar Rusi pridejo, svobodni oditi. Francoski konzul je ostal v Adrijanopolju za varstvo sonarodnjakov svojih. Od Sulejmana-paše nij nobenega poročila.

Padec Adrijanopolja.

Novica, ki smo jo v zadnjem listu prinesli, obistnuje in potrjuje se popolnem: Rusi imajo uže Adrijanopolj, drugo glavno mesto evropske Turčije, v svojih rokah. S tem je prav za prav vojska končana, Turčija vržena pred noge ruskega carja, slova nsko orožje triumfira, kljubu vsem magjarskim razsvetljavam in kljubu vsemu zlobnemu nemškemu in nemškutarskemu pro-rokovanju po raznih švabskih novinah. Turčija je prisiljena zdaj za vsako ceno mir sklepati.

Po ruskem junaškem in brezprimerno sijajnem prehodu čez Balkan in po ujetji šibske turške vojske smo rekli, da se nasledki teh silnih činov slavjansko-ruskega orožja ne dajo precej preračunati. Denes vidimo, kako je resnica bila. Kajti, da bode po katastrofi 10. t. m. pri Šibki uže v devetih dnevih tudi veliki Adrijanopolj padel, tega si nihče nij upal pričakovati.

Sploh se je sodilo, da bodo Turki branili očajano in do zadnjega to poslednjo svojo pozicijo pred središčem države. Leto in dan so utrjevali Adrijanopolj. Okolo in okolo so narejene močne redute, silni nasipi, in turkoljubi so Rusom obetali, da bodo imeli tu drugo Plevno, ki jih bode držala tako dolgo, dokler Turčija novih vojsk ne nabere. Vse to nadejanje je razpuhnilo se kakor pena, Turki so se preslabe čutili po ujetji svoje armade v Šibki in po čudnem odrezanju in izginenju Sulejmanove armade, o katerej se zdaj ne ve

več prav, kje je, — oni nijso upali več Adrijanopolja ubraniti, zato so ga pustili in bežali na Carigrad.

Kaj bo zdaj? Ali premirje in mir, ali pa bodo Rusi hoteli v Carigradu, v stolici Turčije, mir sklepati? Dostojno bi to bilo in vredno zadostenje za vse one psovke angleških, nemških, magjarskih in sploh turkoljubnih nesramnostij, ki so se na slavno slovansko rusko orožje metale avgusta in septembra meseca lanskega leta. Vsak odločen Slovan želi, da bi sveta Rusija bila, v zavesti svoje orjaške moči, brezobzirna, kakor je bila Nemčija leta 1870, ki tudi nij hotela nehati prej nego v Parizu, v središču. Železo se kuje, dokler je vroče. Zato tudi upamo, da dozdej tako modra ruska diplomacija ne bode pokvarila, kar je krvavo orožje slavno dovršilo in še more dovršiti.

Kako je general Skobelev prešel črez Balkan.

Ruske novine „Novoje Vremja“ o tem poročajo tako: V noči na 6. jan. pričela se se krdela Skobelevljeva iz Topliša pomikati proti Balkanu. Namen so imela od severozapada priti v ravan kazanliško. Ceste so bile strašno slabe in so držale preko silnih pečin, poleg katerih so bila grozna brezdnja. Vojaki so se v pravem pomenu besede do vratu vdirali v sneg in konj ter kanonov nij bilo spraviti dalje. Polkovnika Laskovskega sapérji so kopali pred nami pot in vsakih 25 korakov bilo nam se je odpočiti, ker smo silno utrujeni bili od plazenja po snegu in vednega padanja. Včasih je bilo celo treba po kolenih iti navzgor. Na vrhu gore smo si prerili po globokem snegu ozko pot in tu so nas opazili Turki ter pričeli pozdravljati nas s streljanjem. Pot raz Lisaja goro je bila silno težavna, a tudi zdaj so pokazali ruski vojaki, da njih ne mogó overati nobedne zapreke. Meje vednim streljanjem Turkov kidali so Laskovskega sapérji neustrašno sneg in prirejevali cesto. Skobelev, Kuropatkin in Laskovskij, ki so bili šli rekognoscirat, prišli so ravno v turških krogel točo in je Kuropatkin teško a Laskovskij lahko ranjen bil. Iste noči zaseli so oddelki kazanskega polka po izgubi 55 mož vas Kmetli. Zasedši tako desno stran kazanliške ravani zapodila sta suzdalski in kazanski polk Turke iz vseh tranšej ter sta jih guala do Senove.

Dne 9. januarja smo se zopet za dva polka povečali in naskočili smo senovski utrjeni grič, blizu Šibke, in ga takoj vzeli. Tudi desno krilo turško prijemši, bili so Rusi takoj zmagovalci in Rasim-paša je po kratkem a obupnem boji podal se ter Skobelevu izročil vseh osem redut vasi Šibke. Prvi in deveti polk sta ujela 6000 mož, Rasim-paša se je

podal z 12.000 vojaki in je poleg tega 22 tabborom, po višinah razpostavljenim, ukazal predati orožje. Prejšnjega dne zasel je bil knez Mirskij Kazanlik, a istega dne je Radeckij začel hud boj s Turki v Šibki-soteski. Na obeh straneh jih je mnogo padlo in z obupno trdovratnostjo bili so se turški vojaki — kar dobé povelje Rasima-paše udati se, na kar je seveda boj takoj prenehal. Rusi so vsega skupaj ujeli 35.000 vojakov, priplenili 120 kanonov in možnarjev ter ogromno število drugega orožja in streliva. Bojišče je z mrtveci kar obsejano. Ubitih Turkov leži na cele kupe.

O položaji v severnej Albaniji

se piše iz Skadra 10. t. m.: Tukaj je položnje vsak dan (za Turke) slabše in žalostnejše. Veleči general Ali Saib paša se je iz Gorice zopet sem vrnil, ne da bi bil kaj začel, Baru na pomoč priteči. Od Carigrada je imel oster ukaz Bar osvoboditi. Toda Ali Saib je vedel, da s 5000 slabo oboroženimi in slabo izurjenimi možmi ne opravi ničesa zoper fizično in moralno močnejše Črnogorce. On je moral Bar pustiti in le na to misliti, kako bode branil glavno mesto Albanije, Skader, če ga Črnogorci napadejo. (Znano je, da so Črnogorci uže marširali proti njemu.) Sicer pa so poročila iz Bulgarije tukajšnjim Turkom ves pogum vzela, vse je prepričano, da Turčiji nij več pomagati. Brezvladje in apatija je občna.

Sè srbskega bojišča.

Iz Belgrada se piše, da je arhimandrit in vojvoda Dučić, ki je poveljnik desnega krila javorske armade, 18. t. m. vse vasi do Nove varoši zasel. Drug dan je šla srbska rezervna artilerija proti Mitrovici, Novemu Pazaru in Prištini. Iz turških virov se čuje, da imajo tu na slavnem Kosovem polju Turki 10.000 mož, ali to je premalo proti Srbom, ki bodo tja najmenj 30.000 vojakov pripeljali od Kuršumlje, Vranje in Kumanova.

Iz Niša se poroča, da je 14. t. m. srbski knez sprejel deputacijo meščanov vseh ver, srbsko-kristijanske, mohamedanske in judovske. Prva mu je rekla: Svetli gospodar! Mi, ki smo denes s tvojim in tvojih vojniki junaštvom osvobojeni turškega jarma, ne moremo opustiti, da ti ne bi zahvalili se za junaško delo. Zmirom bodemo za to osvobojenje tvoji dolžniki ostali, naše duše in telesa ti na razpolaganje dajemo. Ves narod želi v tebi videti zopet vstalega Dušana, Bog daj, da bodeš. — Knez je odgovoril: „Jaz se tudi veselim vašega osvobojenja, in del svojih hrabrih vojniki, ki so 500 letno sužnjost izbrisali, da nova zarija svita v zemljah Dušanove stare Srbije.“ Potem jim je obetal očetovsko skrb in jih opominjal postave srbske izpolnjevati.

Naša trgovinska in obrtniška zbornica.

I.

Uže nekaj dni poje „Laibacher Tagblatt“ našej sedanjej trgovinske in obrtniške zbornice slavo.

Prvi onih treh njegovih člankov o tem ne obseza prav ničesa drugega, nego navadno gromádanje golih fraz, s katerimi navadno naši nasprotniki svojce kujejo v zvezde, a zoper narodno stranko zabavljajo in jo grdiyo z vsakovrstnimi priimki. — Specijalnih slučajev, kaj je prejšnja narodna trgovinska zbornica slabega učinila, in kaj je dobrega zamudila, ne navajajo, ker jih tudi ne morejo, — ali, kakor pri vseh raznih volitvah, tako tudi zdaj upotreblja ta nemčurski organ celo kopo ničevih besedij, s katerimi hče opsovati in brezozirno očitati narodnej prejšnjej trgovinske zbornice pogubne namere, zablode, brezmernosti, enostranstvo in predsodke, zelo škodljivo nje delovanje, popolno nevednost v znanstvenih vprašanjih itd.

To vse oponaša narodnej nekdanjej zbornici, dočim sedanjo ustavoverno na vse pretege in publopretirano imenuje tako, ki ima zdrav, znanstven razvoj in materialno razcvitanje, katera razsojuje o silno važnih interesih vrlo temeljito ter povsodi kaže popolno znanje stvari, katerej se vidijo na prvi mah izkušnje, nestranskarstvo, veselje do dela in blagodejne posledice, katere izvirajo od tod.

V drugem članku jaše izprva „Laibacher Tagblatt“ zopet ljubega vranca, kakor skoraj vedno: denunciranje in hujskanje na narodno stranko se namreč tam nadaljuje, in ko se je dovolj zgolopestil ter dolgo vrsto psovek omlatil, pobožni Benjaminček obrne oči k nebu ter pravi: sicer bi se mnogokaj dalo povedati, a mi neradi obrekujemo ter osobno napadamo.

Nadalje pripoveduje „Laibacher Tagblatt“ o neznatnem delovanji prejšnje narodne trgovinske zbornice ter hvali sedanjo, da je izredno in čudovito delavna. A dežela ter vsa kranjska trgovina in obrtnija o tej silnej delavnosti ne vedo povedati gotovo ničesa, ako morebiti ne tega, da poleg vseh ogromnih bremen, katera imajo nositi, morajo tudi plačevati — prinos za trgovinsko zbornico, ki je po občem mnenji silno nepotreben.

V zadnjem članku pak se tekar razpoči bomba in tu izpove učeni pisalec razlog, zakaj da je toliko navdihnene članke spisal — zato, ker so volitve v trgovinsko zbornico pred durmi. Ako se pak drzne oča tem zdražljivim člankom naposled celó omeniti izvrstnega držanja volilcev pri zadnjih volitvah, je to uže brezmejna nesramnost!

Ko bi trgovinska in obrtniška zbornica ne volila dveh poslancev v deželni zbor, ne bil bi se leta 1874 ni gospod Vidman ni gospod Vestenek za njo toliko menil in bi se tudi letos za volitve v njo ne brigalo vse nemškutarstvo, niti toliko, kakor za lauski sneg. Ali naj store kar hte, slovanskega vprašanja ne bode rešila — Ljubljana.

Samo nekatera vprašanja si dovoljujemo staviti „Laib. Tagblattu“ in nemškutarjem: Kakó je to, da je sedanji toli imoviti podpredsednik poveljavanej in tako dobrostno delujočej ustavovernej trgovinske zbornice, g. Lukman, prepustil v svojej hiši, se ve da za dobro plačilo, potujočemu judu potrebno pro-

storišče, da je ondi mogel odpreti svoj bazar? Ali je tudi to storil v interesu kranjskih, specijalno ljubljanskih trgovcev?

Kako je nadalje to, da baš sedaj, ko bodo v dunajskem državnem zboru odločili o sklenenji nove colne in trgovinske zveze mej Avstrijo in Ogersko, o trgovinskih pogodbah s tujimi deželami, o colnej tarifi itd., ravno legalni zastopnik in poslanec te kranjske trgovinske in obrtniške zbornice, dr. Schaffer, kateremu bi bila v prvej vrsti dolžnost, udeležiti se sej, baje zaradi slabega zdravja — in gospod Hočevár iz Krškega brez vsega uzroka jemljeta odpust šestih in več tednov, pa doma postopata?

Nam se skoraj vidi, in ne sodimo nikakor napačno, ako mislimo, da se obema tema gospodoma zdi primernejše, zdržati se glasovanja, ker bi se z njim zameriti mogla gospodi ministrom. —

Iz državnega zbora.

Z Dunaja 19. jan. [Izv. dop.]

Državni zbor se marljivo posvetuje o nagodbenih postavah, pa nij verjetno, da bi se nova nagodba kmalu dognala, preveč vprašanj je še nerešenih. Sicer so spet ogerski ministri iz Pešte priromali ter se skupno z našimi posvetujejo, pa ko bi tudi ministri se res o vseh dvomljivih točkah zjedini, potem si še niso svesti, ali se bodeta oba parlamenta podvrгла. Magjari zdaj res nekako bolj popustljivo in rahlo postopajo, kajti njim je z ozirom na orijent, bolj ko nam, na tem ležeče, da se sprava naredi in se notranje razmere končno uredijo; vendar je mnogo materialnih vprašanj, zlasti kar se tiče colnega tarifa, v katerem je veliko nasprotje, na primer glede cola na kavo, na petrolej itd.

Naši turkofili so popolnem pobiti, in kakor so po leti triumfatorično se širokoustili, tako so zdaj utihnili, bojazljivo gledajoči na jug. Ves svoj up so stavili na Angleže, češ, da bodo oni meč potegnili za Turka in potem se ve da ne more Avstrija drugače ravnati in tudi marširati pod turškim konjskim repom. Te dni so res uže mislili, da je Avstrija protestovala zoper separatni rusko turški mir. Pa od tacega protesta nij ne duha ne sluha, ampak Avstrija bode kot sočlen tricarske zveze ravnala, kakor je uže davno dogovorjeno ter posedla Bosno in Hercegovino. Slovani smemo zadovoljni biti, da so politične razmere se tako razvijale, da vkljub magjarskemu rogovilenju Avstrija ne more drugače postopati.

Žalostno za vsacega avstrijskega Slovana je slišati, kar se v čeških krogih v poslednjem času v Pragi godi. Trmasta pasivna politika je razjedla zdravo in čilo jedro češke opozicije, da se mej soboj ravsa in kavsa in na veliko veselje nasprotnikov uže do škandaloznega pretepa se ponižuje.

Saj to upanje imamo, da se po odpravljenji Skrejšovskega zrak sčisti in da bode češki narod izpoznal, kako škodo je sam sebi delal s tem, da se je sam izključil iz vsega javnega političnega življenja.

Po prvem govoru Kellersperga je dr. Rieger iz Prage prihitel ter se delj časa s Kellerspergom pogovarjal; a moral je slišati, da od nobene sprave s Čehi nij govorenja, dokler zunaj postavodajalnih zborov stoje. Pred vsem morajo vstopiti v državni zbor, če prav s katerim koli protestom. Dr. Rieger je ves potrt vskliknil, da je njegova in sedanjih

voditeljev čast angažirana in da bi presramotno bilo, ko bi zdaj po tolikih letih sami se udali. Mnogi češki patrijotje pa bridko čute slabe nasledke pasivne opozicije in skoraj gotovo je, da po prihodnjih volitvah češki poslanci stopijo v deželni zbor. Potem je storjen prvi korak, in če bi, kar upamo, počasi drugo ministerstvo nastopilo, pride lahko še drugi korak, to je vstop v državni zbor.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 21. januarja.

„Za ubegniti je“ — (es ist zum davonlaufen) — tako jadicuje glavni **ustavovorni** organ „N. Fr. Pr.“ in pripoveduje, da sta obe ministerstvi, ogersko in cislejtansko, pripravljeni ostavko dati in odstopiti. Zlasti zaradi finančnih colov se ne morejo zjediniti, ker Ogri so zanje, naši pa vendar morajo skušati, kako bi ustregli občenemu javnemu mnenju vsaj v tej stvari.

Vnanje države.

Pogajanja o **miru** ali premirji se vrše uže. Turški odposlanci so prišli v ruski glavni stan in bodo kneza Nikolaja izpremili najbrž v Adrianopolj, kjer jih bode poslušal. „Pol. Corr.“ poroča, da je Turčija prepustila Adrianopolj tudi iz političnih obzirov, namreč, da bi lažje o premirji in miru dogovarjala se. Mogoče, da je res, a verjetneje je, da ga braniti nij imela s kom, zdaj pa hoče stvar olepšati. Stvarno nij nobenega razločka. Rusi valjda nijso na sto tisoč svojih najboljših sinov in na stotine milijonov rubljev za kake male koncesije žrtvovali.

Iz **Belgrada** se poroča, da je tam poseben odbor pozival meščane, naj se udeležé slovesne cerkvene zadušnice na spomin Viktorja Emanuela kot prvoboritelja narodnostnega principa in posebnega prijatelja tlačenih kristijanov v orijentu.

V **angleški** zbornici je Hubbock naznanil predlog o vojnem pravu na morji. — Northcote je odgovoril na interpelacijo Wolfovo, da kacega poročila o političnih in zgodovinskih pravicah v Črnem morji, Dardanelah in Bosporu nij. Potem je zbornica posvetovala se o nasvetu glede irskega vprašanja in ga zavrgla s 301 glasom proti 48. — Iz Londona se listu „Memorial dipl.“ poroča, da je Beaconsfield hotel s prestolnim govorom doseči razpuščenje zbornice; on vedno na to dela, da bi separatni mir zabranil.

Iz **Rima** izveštuje telegram: Kralj Humbert je prisego na ustavo v parlamentu 19. t. m. slovesno položil. Po tem je dejal: „Blaženi spomin na kralja-osvoboditelja je iz vseh italijanskih familij naredil samo eno familio. Tako enoglasno mišljenje je bilo srčno olajšanje meni in mojej dragej soprogi, ki bode najinega ljubljeneega sina izredila po slavnih izgledih njegovega deda.“ Udeleženje Evrope pri pogrebu svojega očeta se zdi kralju novo utrjenje italijanske edinstvi. On je prepričan, da spoštovanje svobodnih institucij je najvarnejša bramba zoper vse nevarnosti. Edinstvo v ljubezni do domovine bode njega in parlament z narodom vezale in na konci življenja si le želi, da bi se o njem reklo: On je bil vreden svojega očeta.

Dopisi.

Iz Ljubljane 18. januarja. (Par nobile fratrum.) Tukajšnja uradna „Laib. Zeitung“ in od vlade subvencionirani žurnalistični trotelj, „Tagblatt“, hočeta včas pri svojih bralcih tudi za učena veljati, pišeta torej o zadevah, o katerih njihova urednika z vsemi sodelavci vred niti pojma nemata. Naj mi bo dovoljeno opozoriti na naslednji slučaj, iz katerega bodo čitatelji „Slov. Naroda“ izpoznali 1. od kod dohajajo „Laibacherici“ izvirna poročila in 2. kakovi ignorantje v

narodno-gospodarskem obziru so soledavci obeh listov.

Pred nekaj dnevi prinesla je namreč „Triester Zeitung“ poročilo, da utegne „prva češka splošno pozavarovalna banka v Pragi“ likvidirati; a to poročilo preklicala je zopet v včerajšnji številki kot čisto neresnično, ker „prva češka“ v ravno končani kampagni nij le imela nikakoršne izgube, temveč jako lep dobiček. — Pa glejte! V uredništvu „Laibacherice“ skuje se na podlagi prve „Triesteričine“ notice originalne poročilo iz Prage, v katerem se pripoveduje, da je „prva češka“ likvidacijo že sklenila in „Tagblatt“, kateremu tako vedno gradija za izpolnjenje prostora primanjkuje, ponatisne to originalno poročilo, dokler je še gorko bilo.

Dasiravno mi je tendenca te notice — ki meri na to, da bi ob enem banko „Slavijo“ pri nas ob zaupanje pripravila — dobro znana, vendar svetujem uredniku „Laibacheričinemu“, naj raje ostane pri škarjah in se ne poslužuje peresa za kovanje originalnih poročil, ker bi se mu sicer utegnili večkrat primeriti, da svojo ignoranco pred svetom dokaže.

Iz Repentabra blizu Sežane 15. januarja [Izv. dop.] Poročati bratom Slovencem o dobrotah ne morem od tod, ker le redki jih na Krasu imajo. Zaradi tega začnem o vremenu. Človek bi si o božičnih praznikih, ko so bili gorki in prijetni dnevi, bil mislil, da je uže volk zimo odnesel; a varal bi se bil. Dne 10. januarja začne pri nas mrzel in močan veter po kraških stenah bobneti, zemljo in grušč v zrak vzdigovati, strehe razdevati in oče zmrzlin tudi najtrdnjše zidovje prešine, iskaje kar je mehkega, pokazujoč, kaj on vendar premore. — Žalostna osoda je nam tukaj; ti, dragi čitatelj, ki Krasa ne znaš, ne veš. Za kmetško ljudstvo, katero vsled slabe bivše letine živeža in obleke kupiti, utrpeti mora, je hudo. Posebnega zaslužka v tem kraju razen kamnoloma nij, in še ta se je vsled povsodne finančne mizerije skoraj posušil. A gospodar mora vendar skrbeti za družino, preživiti in davke odrajtovati, da ne dojde „sekvistar“ v njegovo hišo. Gotovo bi sam obnemogel, ko bi pridna njegova hčerka ali žena za ranega jutra v bližnji Trst z mlekom ne fikalala in s tem nekoliko „gorke vode“ in moke hiši donesla.

Dne 12. t. m. je bil po navadi mesečni semenj v Sežani, a nij bil po navadi obiskan. Vendar je dal povod, kakor se sliši, trem potepuhom kupčevalca, iz Sežane idočega, na poti obropati. — Slabi časi to, če človek denar od jedne prodane kravice nij si svest po kamenitem Krasu soboj domov nesti.

Iz Materije v Istri 11. januarja. [Izviren dopis.] V 8. števil. „Slovenskega Naroda“ je bil dopis iz Klanca, ki piše o žalostnem stanju slovenskega učiteljstva v Istri. Jaz stvari ne smatram od pesimistične strani. Istina je, da pravi §. 23. deželne šolske postave isterske od 3. novembra 1874, da dobi vsak učitelj, ki ne dokaže učiteljske sposobnosti, predpisane po državnej postavi od 14. maja 1869, 100 gld. manj, a ta paragraf ima po naših mislih zraven slabe tudi svojo dobro stran. Slabo je vsakako, da sosednji deželi, Goriška in Kranjska te določbe nima; kajti vsled tega nehče k nam noben slovenski učitelj priti, ki nema gori omenjene učiteljske sposobnosti, ampak gre rajše na Goriško, Kranjsko ali Štajersko, kjer uživa vsak učitelj

na istem mestu enako plačo. In kdo ne ve, da je še velika večina slovenskih učiteljev brez zahtevane učiteljske sposobnosti! Na drugi strani pa nas navdaja ta določba z upanjem, da se bodo v kratkih letih po naših krajih naselile mlade, po novejši postavi izurjene učiteljske moči, katerim ne bode noben starokopitnež pota zapiral.

A pri vsem tem nij stanje isterskih učiteljev sploh tako „tužno“, kot je hoče pesimistični gosp. dopisnik iz Klanca naslikati. Posebno pa moramo to odločno odbiti, če govorimo o učiteljih v našem Volovskem okraju. Ako greš po tržaško-reškej cesti, ki te pelje skozi naš okraj, prehodiš tri velike občine: Materijo, Hrušico in nekoliko v stran Jelšane, katerih vsaka ima narodno šolo II. vrste s 530 gld. plače in prostim, lepim stanovanjem.

Naša Materijska šola n. pr. obstoji zdaj komaj drugo leto, vendar ima imetje, kot je vsakej učilni po postavi predpisano: lepo stanovanje za učitelja, prostoren, lepo ležeč vrt, in poseben prostor za telovadbo. Šolsko sobo pa kinčajo šolske priprave, kot se more malokatera šola z njimi ponášati; tu ne trpi šolska mladina pomanjkanja učnih pripomočkov za računstvo, risanje, fiziko, kemijo, zemljepis, prirodopis itd. Šola dičiti dalje tudi dve bukvarnici, namreč učiteljska in učenska bukvarnica. Naša šola ima dalje slovensk uraden pečat, in vse slovenske tiskovine za uradne spise. Ponášati se pa tudi sme z učiteljem, izpitanim za meščanske šole in z izprašano učiteljico za ročna dela. Pa tudi v materialnem obziru nijso v naših krajih učitelji tako na slabem, kot se drugod misli. — Ljudstvo vidi v učitelju svojega dobrotnika, ga zna čislati, ter ve te svoje čisle tudi dejansko z darovi pokazati. Pri nas je še ona lepa gostoljubnost doma. Učitelj nij navezan le na onih 530 gld., ampak ljudstvo mu znese vsega, kar od življenja doma pridela, in ko ubije kmetič doma svojega prešička, si smatra vsak za dolžnost, da tudi učitelju svoj del podeli. Pa tudi z orglanjem si učitelj najmanj 100 gld. pristransko zasluži.

No, pa tudi glede uradnih dopisov mora biti v Klanču, ki je v koperskem okraju, vse drugo, kot tu pri nas. Tu se dopisuje izključljivo slovensko, in tudi okrajni šolski svet iz Volkovskega nam poročuje v slovenskem ali hrvaškem jeziku; nemški ali italijanski dopis je le bela vrana. To je pisatelju teh vrstic predobro znano, ker je sam tajnik krajnega šolskega sveta.

In največja dobrota naših učiteljev je pa gotovo svoboda, koju uživajo zunaj šole. Tu nij nič taci, pred kojimi bi moral učitelj trepetati, kot se to žalibog na Kranjskem, Štajerskem in v tržaškej okolici godi. Učitelj more pri nas nemoten delovati v omiko in napredek naroda. On sme reči, da je živ, da mu srce gorko bije za slovansko stvar. In kaj pomagajo človeku vse dobrote tega sveta, če pa nema svobode!

Evo! ono „žalostno stanje“ slovenskega učitelja v Istri! — Vem, da sem bil preobširen, a storil sem to navlaš, da bi nekoliko pobil oni predsodek o „tužnej Istri.“

Domače stvari.

— (Tudi strašna moritev!) V soboto pred osmimi zjutraj pride ves bled in preplašen mlad mož iz Šiške v Ljubljano v pisarnico znanega advokata in jeclja: „klali, klali, vse poklali, mater, sestro in njenega

moža.“ Po težavi je bilo iz prestrašenega človeka spraviti jasneje poročilo: da je ta in ta mesar prišel v njegovo hišo v Šiški in zaklal mu mater, sestro in svaka, on sam pa, poročevalec, da je komaj utekel in ušel. Advokat pošlje človeka na „krvavo sodnijo“, kjer so ga gospôda pri deželnem sodišči poslušali in pravilen protokol o činu sestavili ter spisali in brž žandarmeriji naznanili, kaj so strašnega zaslišali. Žandarmi so brzo bajonete nataknili in naredili umen plan, kako zločinca človeškega klavca dobodo svetej pravici v pest. In cela slavna dobro oborožena komisija vzame pot pod noge po celovškej cesti mimo Kozlerjeve pivarne in koracá urno v Šiško, tja k cerkvi, na kraj nezaslišanega dejanja. Tam pa najdejo namesto krvavih luž in ležečih mrtvacev — vse vkup, mater, sestro in njenega moža zdrave in žive pri mizi! Dotični poročevalec vse te groznosti ima namreč nesrečo, da včasi na umu zboleva.

— (Gorelo) je v nedeljo jutro v gledališkej ulici v hiši „pri belem volku“ pod streho, kjer se je bila od pepela šota vnela. Domači ljudje so pogasili ogenj, predno je bila požarna straža prišla.

— (Valvazor.) 25. zvezčič Valvazorja, obsegajoč nadaljevanje gradov in kloštrov na Kranjskem, je izšel ravnokar in se razposlal.

— (Orden.) Posestnik g. Karel Lahajnar v Ljubljani je dobil pravico, da sme sprejeti in nositi orden svetega groba, ki ga je dobil.

— (Požar.) Iz Št. Jurja na juž. žel. se nam piše 18. jan. V četrtek, 17. t. m. je v bližnji Botričnici zvon naznanjal požar; ljudstvo je hitelo na mali hribček, ter se prepričalo, da pri sv. Primožu g. Sitarjeva delovnica za usnje gori. Nagloma zatrobi tromba požarne straže v trgu. Nekateri so pustili kosilo na mizi, ter so se z g. Kartinom, ki je dal hitro zapreči, z brizgalnico na gorišče odpeljali. — Sreča je bila, ker je bilo ravno proti poludnevju, da so ljudje hitro pritekli, ter jako marljivo gasili in varovali, da se nijso bližnja poslopja — le komaj leset korakov proč stoječa hiša in na drugi strani hlev s slamo na odrih vnela. Tudi sneg na strehah je mnogo odganjal. Predno je prišla pomoč iz Št. Jurja z brizgalnico na kake tri četrt ure oddaljeni kraj nesreče, je delovnica pogorela — pa tudi ogenj toliko pogašen bil, da je bilo brez nevarnosti. Poškodovanec je bil menda le za nekaj malega zavarovan.

— (Iz Št. Jurja) se nam piše: V tukajšnjem „bralnem društvu“, katero je skoraj eno leto spalo, se je zopet unela mala iskrica. Volil se je nov odbor; g. Karlin, tergovec, je novovoljeni predsednik. Lehko bi društvo uspešno delovalo, če bi imelo več udov. Želeti bi bilo, da gg. teržani, kakor častiti duhovni gospodje k društvu pristopijo! —

Razne vesti.

* (Žalostni dogodek s Skrejšovskim.) Iz Prage se poroča, da je sodnija Skrejšovskega v soboto od 10. do polu dne do 2. po polu dne izpraševala in ga potem v zaporu pridržala. Iz tega se vidi, da sodnija misli, da je on Thierhierja z drugega nadstropja doli pahnil. V „Narodnih listih“ beremo, da so nekateri člani konsorcija lastnikov „Politike“, mej temi dr. Rieger, župan Skramlik, Zeithamer, arhitekt Thierhier, dr. Šolc, stavbenik Kandert in dr. sešli se v gostilnici, da bi se posvetovali, kaj imajo s Skrejšovskim storiti, kateri zoper nje piše. Zvedeli so, da se baš stavi nov psovalni članek za „Politik“ pod naslovom „unberufene

Sittenrichter. — Načelnik administrativnega oddelka, arhitekt Thierhier, se je vzdignil ob polu ene po polu noči z doktorjem Solcem in oba sta šla v tiskarno. Tam je Thierhier stavek članka na tla vrget in razhodil. Metteur-en-pages je šel povedat v drugo nadstropje glavnemu uredniku Skrejšovskemu, kaj se godi v tiskarni. Mej tem, ko je dr. Solc namesto iz stave vzetega članka napisal berce: „Den Hetzartikel Skrejšovskis im Auftrage des Herausgeber-Consortiums herausgenommen Wilhelm Thierhier, Praeses — sel je Thierhier v drugo nadstropje. Tam je na stopnicah s Skrejšovskim skupaj prišel, slišal se je krik, potem se ne ve, kaj je bilo, ali je padel, ali ga je Skrejšovski pahnil. Thierhier nj še prišel do zavesti, kar imamo zadnjih poročil in bode najbrž umrl.

(Obešena.) Iz Vinkovec na Hrvaškem se nam piše: Tukaj so v četrtek teden dva obešili po hitrem ali „prekem sudu,“ ker sta našemljena v jednega župnika stanovanje o polnoči skozi okno udrila in za strah ga nekoliko po rokah okrcala, češ, da naj jima dá novce. Vpila sta samo „vadi!“ Fajmošter jima je hlače dal, v katerih sta dobila 24 gld. Dobili so ju takoj in tako jima vrat zavili.

(Medved ujel tatu.) V nekem magjarskem selu je dobil cigan z medvedom v krčmi prenočišče. Medveda je zaprl v hlev, sam pak je šel na stoljo počivat. Po noči pak je prišel v hlev tat, da bi ukradel krčmarju svinje. Tavajoč po temi prispe do medveda, kateri ga, ne umeč šale, precej trdo objame. Tat se ustraši, in ker se svojemu neljubeznjivemu tovarišu nij mogel iztrgati iz krempljev, začel je na glas kričati. Na to pridejo krčmar in posli ter, ko je medvedov gospodar osvobodil tatu, prijeli so ga domačini in ga pripri.

(Okrutni krojač.) Vsa Belgija je sedaj razjarjena nad antverpskim krojačem Mestdaghom, ki je svojo 20 let starejšo ženo, s katero se nijsta mogla nikakor razumeti, usmrtil in potem truplo na 157 kosov razsekal, in pobravši vse kosti ven, meso preko ulic natresel, a kosti je v ruto zavezane nesel po noči na pokopališče in jih ondi zagrebel. Teh doslej še niso mogli zaslediti, a koščeki mesa dovolj pričajo o krivdi nečloveškega morilca, kateri sploh tudi kar nič ne taji groznega svojega dejanja.

(Dragocena najdba.) Ko je minolih dnij uradnik nekega dobrotnege zavoda v Parizu brskal mej starimi papirji, na katerih je bil uže za prst debel prah, najde ter izvleče ven kos platna, na katerem je bila oljnobarvna slika, in ta se mu je takoj toliko dopadala, da jo je hotel deti v okvir ter jo soboj domov vzeti. Ali kadar jo natančneje ogleda, vidi spodaj nekaj vpisanega in kmalu so izvedenci podobno izpoznali za imeniten starinski spominek iz leta 1788, kateri ima 25.000 frankov vrednosti.

Poslano.

Uže dalje časa se klati po Ljubljani neko nesramno človeče ter prosjači po hišah pod imenom: „Janežič, učiteljski pripravnik IV. leta.“ Da se tej zlorabi darov, katere prejema jo revni dijakci od milosrdnih mestjanov, enkrat konec stori in da se ohrani čast pripravnikov, primorani smo javno izpovedati, da pod tem imenom v IV. letu nobenega pripravnika nij; sploh pa izmej nas nobeden ne hodi po hišah podpore prosit.

Prosimo torej p. n. mestjane, da vsacega, pod imenom „pripravnik IV. leta“ prosečega, posebno pa omenjenega „Janežiča“ policiji naznaniti izvolijo. Ljubljana dne 18. januarja 1878.

Učiteljski pripravniki IV. leta.

Umrli v Ljubljani

od 13. do 18. januarja 1878:

Marija Drašlar, vdova, 82 l., v bolnici, za starostjo. — Miha Gasparšič, magistratnega urada sluga, 64 l., na cesarja Jožefa trgu št. 3, za otrpnenjem pljuč. — Neža Matičič, delavca otrok, 2 l., v bolnici, za sušico. — Anton Perme, prosjak, 76 l., v bolnici, za starostjo. — Terezija Karl, gledališkega igralca otrok, 3 l. 4 m., na starem trgu št. 21, za vnetico grla. — Andrej Mlakar, tesar, 74 l., v ubožnici, za starostjo. — Jakob Šot, praktikant pri magistratu 25 l., na starem trgu št. 28, za sušico. — Marija Šavzelj, osebojnica, 78 l., v krojaških ulicah št. 6, za naduho. — Tomaž Zidavec, delavec, 27 l., v bolnici, za mrzlico. — Peter Martinak, tkalec, 45 l., v bolnici, za sušico. — Marija Ghing, služabnika so-proga, v bolnici, za otrpnenjem pljuč. — Neža Su-

hadolec, osebojnica, 64 l., bolnici, za vnetjem pljuč. — Tine Mihelič, osebojnica, 74 l., v bolnici, za otrpnenjem pljuč. — Maika Mülleret, mašinovodje otrok, 1 1/2 l., na starem trgu št. 21, za sušico.

Tujci.

19. januarja:

Pri **Stonu**: Schneaman iz Dunaja. — Prašnikar iz Kamnika. — Rothschild iz Ogerskega. — Salcer iz Dunaja. — Biler iz Gradca. — Breznikar iz Konjice. — Westen iz Dunaja. — Polak iz Iržica. — Južna iz Rakeka. — Schwarz iz Beljaka.

Pri **Maltici**: Neuman iz Dunaja. — Polak iz Trsta. — Leitner iz Dunaja. — Heinrich iz Karlovca. — Schwarz iz Dunaja. — Vogel iz Gradca.

Dunajska borza 21. januarja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	63 gld.	85	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	67	—	—
Zlata renta	74	95	—
1860 drž. posojilo	114	50	—
Akcije narodne banke	814	—	—
Kreditne akcije	227	75	—
London	118	20	—
Napol.	9	44	—
C. kr. cekini	5	58	—
Srebro	103	15	—
Državne marke	58	40	—

Velika razprodaja

ostankov

ter najcenejše je na prodaj dobro izbrana

zaloga blagá

pri

C. Wannischu,

(10—4) v Ljubljani, na mestnem trgu štev. 7.

sem bolnim moč in zdravje brez leki

in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

30 let uže je nij bolezní, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicín in stroškov; zdravi vse bolezni v kolodcu, na živcih, dalje prene, i na jetrah; žlezadnuho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato tilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, ožeknost, diabet, trganje, shujšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenke in je boljše nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 sprideval zdravilnih, brez vsake medicíne, mej njimi spridevala profesorja Dr. Wurzeria, g. F. V. Beneka, pra-

vega profesorja medicíne na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Mr. Campbell, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinja Castiestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zaostoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spridevalov.

Na Dunaji, 13. aprila 1872.

Frešlo je uže sedem mescev, odar sem bil v brezupnem stanju. Trpel sem vsled prsnih in čut-nenih bolečinah, in sicer tako, da sem od dne do dne vidno gnil, in to zaprečilo je doigo časa moje študije. Čul sem od Vaše čudapolne Revalesscière prišel sem jo rabiti in sagotovim Vas, da se čutim po mesečnem užitku Vaše tečne in okusne Revalesscière popo nem zdrav, tako, da brez najmanjšega tresenja morem zopet pisati. Zaradi tega priporočam vsem bolnim to primerno prav cenó in okusno hrano, kot najboljši pripomoček, ter ostanem Vaš adani

Gabriel Teschner, slušatelj javnih višjih trgovskih šol.

Pismo visoko plemenite markize de Bréhan.

Neapel, 17. aprila 1862.

Gospodi! Vsled neke bolezni na jetrah bilo je moje stanje hujšanja in bolečin vsake vrste sedem let sem strašno. Nijsem mogla niti čitati niti pisati, tresle so se vse čutnice na celem životu, slabo prebavljenje, vedno nespanje, ter sem trpela vedno na razdraženi čutnici, katero me je sem ter tja preganjalo in me ne jedni trenotek na miru pustilo, in pri tem bila sem melanholična najvišje stopnje. Mnogi zdravniki poskusili so vse, brez da bi moje bolečine zljajšali. V polnej obupnosti poskusila sem Vašo Revalesscière in sedaj, ko jo uživam tri mesece, zahvaljujem se bogu. Revalesscière zasluži največje hvalo, pridobila mi je zopet zdravje i me stavila v stanje, da morem mojo društveno pozicijo zopet uživati. Dovolite gospod, zagotovjenja moje prisrčne hvaležnosti in popomega spoštovanja.

Markize de Bréhan.

St. 65.715. Gospodični de Montouis na neprebavljenju, nespanju in hujšanju.

St. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pguenem kašlju in bolehanju dušnika, omotici in tišanju v prsih.

Revalesscière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, ko pri zdravilih.

V plehaših puščah po pol funta 1 gold. 60 kr., 1 funt 2 gold. 60 kr., 2 funta 4 gold. 60 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.

Revalesscière-Lisbonen v puščah in Revalesscière-Chocolatée v prahu 12 tas 1 gld. 60 kr., 24 tas 2 gld. 60 kr., 48 tas 4 gld. 60 kr., 7 prahu 36 gold. prodaje: Du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischengasse št. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specorijah trgovcih; tudi razpošilja dunajski hiša na vse kraje po poštnim nakazilom ali povzročila. V Ljubljani Ed. Kaur, J. Svoboda, lekar pri „slatnem orlu“, v Reki pri lekarju J. P. Rodamu, v Celovcu pri lekarju Birnacherju, v Spiljetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo, pri drogeristu P. Rocca in J. Hirschu, v Zadru pri Androviču. (162)

Svarilo in razjasnitev!

Nigdar

še nij noben kozmetičen izdelek prouzročoval z velikanskimi svojimi vspehi tolike

pozornosti,

kakoršno si je pri vseh prilikah zadobil

Winkelmayerov

toričen cvét,

kajti po njem so komaj 15 letni mladenci uže nosili takove brade, kakoršnih ne vidia pri ljudeh v možke dobi, plesce, kjer uže več let nij bilo najmanjše dlavice, zarasle so se zopet in gnale krepke in goste lase.

Nij se dakle čuditi, ako so kmalu prišla vsakovrstna ponarjanja mej svet. Največ pa slepari občinstvo nek tukajšnji trgovci, ki napravljajo mojemu sličén cvet pod istim imenom, v čemer ga je, se ve da le slabo poučil hlapec, katerega sem odpravil iz svoje hiše.

Celo „Wiener medizinische Zeitung“ izroka, da ima Winkelmayer najboljši toričen cvet.

Prosimo dakle, da nikdo ne pozabi povsodi le zahtevati Winkelmayerov toričen cvet, kakor tudi vse ostale torične izdelke.

Cene: Steklenica toričnega cvéta 90 kr.; piskrček toričnega mazila 50 kr.; piskrček z brilantinom, ki brado dela lepšo in volnejšo 40 kr.; torično olje 40 kr.; torično voščenno mazilo 30 kr.; torično mazilo za brado 20 kr.; Eau Athenienne, najboljšo sredstvo zoper ljuske na glavi, 50 kr.; purgin, vegetabilčno sredstvo, ki osivelej bradi da zopet prvotno barvo, 1 gld. — Purgin je napravljen brez mineralnih zmesij in nij dakle prav nič škodljiv.

Razpošiljati se mogo samo naročila, ki presegajo 1 gld. — Za vsako steklenico naj se pridene 10 kr. za priredbo.

Centralna razpošiljalna zaloga:

J. WINKELMAYER,

Wien, 6. Bezirk, Gumpendorferstrasse Nr. 159 und Stumpergasse Nr. 13.

Podružnice na Dunaji: M. Hauptner, frizér, Schottenring, na oglu Goncaginih ulice in Filip Neustein, lekarnica „pri sv. Leopoldu“, v mestu, Plankengasse.

V Pešti: J. v. Török, lekarnar v kraljevi ulici 7. V Pragi: J. Fürst, lekarnar. V Brnu: F. Eder, lekarnar. V Gradci: H. Kiehlhauser, lekarnar. V Temesvaru: Ernst Jaromisz, lekarnar. V Klausenburgu: Szeky Miklos, lekarnar. V Gyöngyösu: Ferdinand Mersits, lekarnar.

Izdatelj in urednik Josip Jurčič.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.